

DE NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS- PRIJ

Voor de Stad, / 12.-
Franco per post, » 14.-

DICERE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

(Verschijnende driemaal ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag)

ADVERTENTIEN.

15 cent de regel.
Behalve 35 cent regel.DE PARTIJEN
waarin Nederland gesplitst is.

(Vervolg van No. 12)

In ons nummer van den 27 Januarij, zeiden wij, dat onder de constitutionelen genoegzaam alle Protestanten behooren, die men *verlicht* noemen kan; want hier nu komt de onderscheiding van *verlicht* en *niet verlicht* juist op hare plaats. En wij zullen er de rede *waarom* bijvoegen, daar wij met personen te doen hebben, die voorgéven, de *s* altijd met hare punt (.) geteekend te willen zien.

Door verlichten verstaan wij, en als wij het wel hebben, ook zelfs de niet verlichten, diegenen onder de Protestanten, welke op de hoogte der eeuw zijn. Dus die met den tijdgeest meégaan. En welk is nu de tijdgeest? In politiek zeker niets meer dan *vrijzinnigheid*. Zijn wij derhalve niet gerechtigd, diegenen verlicht te noemen, die niet alleen zeggen vrijzinnig te denken, maar ook vrijzinnig *handelen*? -- Het blijkt nu van zelf welke wij voor *niet verlicht* aanzien, hen namelijk, die met hunne bekrompene denkbeelden, niet op de hoogte van den tijdgeest, dat is van *grondwettigheid* zijn, die tegen den stroom zelfs der eeuw opvaren, ik moet zeggen, *willen* opvaren, want het is hun eene onmogelijkheid. Dan dit is hunne schuld niet, immers aan pogingen ontbreekt het niet; maar wie kan ijzer met handen breken? Edoch, dagelijks kunnen wij zien en hooren, dat ook de zulken zich den naam van *verlichting*, zoowel als van *verdraagzaamheid* aanmatigen. Zij ook *denken* vrijzinnig, zeggen zij. Wilt gij, waarde lezer, weten, wat daarvan zij? Zie dan hunne werken, en oordeel.

De *anti-constitutionelen* zijn gelukkig niet de talrijksten in ons Vaderland, ofschoon er evenwel meer dan genoeg zijn, om der tegenpartij nog voor eenen geruimen tijd het werk der verbeteringen moeilijk te maken.

Zij bestaan vooreerst uit de bevoorregte familien, welke zich tot eene aristocratische oligarchie gevormd hebben, om het Vaderland alléén ten hunnen voordeele te exploiteren. Voeg bij dezen het legio ambtenaren, met het niet onaanzienlijk getal predikanten, en

hunne leiding bliffelinge volgende adepten, en gij zult de geheele anti-constitutionele partij hebben opgesomd. Het zal niet noodig zijn, op te merken, dat men, onder de opgenoemden, tervolle uitzonderingen aantreft. En wanneer men nu die uitzonderingen afreken, en de overigen te zamen optelt, dan zal men kunnen zien, dat die partij eene minderheid vormt, welke zeker *anti-nationaal* mag en moet genoemd worden, wanneer men haar tegen over de anderen vergelijkt.

Edoch hoezeer zij ook de minderheid zijn moge, zij is het niettemin, die alléén in ons land overwegenden invloed bezit. Dit ligt veel aan onze instellingen, die op zulken leest *geschied* zijn, dat zij door dezelve heeft weten aan te vullen wat haar aan getal ontbrak. Werken die instellingen haar niet volkomen in de hand?

Maar daarenboven zij zetelt bij en rond den troon, heeft dagelijks gelegenheid, om den beminden Vorst, die het goede en grondwettige wil, daarmede strijdige denkbeelden in te blazen, bezwaren op te geven, moeilijkheden voor te wippen, gevaren te voorspellen, en al die andere bedroevende, lage middelen meer aan te wenden, waardoor, zoo als de geschiedenis leert, de beste oogmerken van de Vorsten zoo dikwijls verijdeld, en de doorzigtigsten onder de Koningen zoo menigmaal misleid zijn geworden.

Eindelijk, zij heeft de magt in handen. Doorloop de verschillende deelen van ons bestuur, overal zult gij dezelve aantreffen. Wat zijn onze ministeriën? Eenige enkele personen uitgezonderd, zullen wij niet overal, van derzelve hoofden tot de lagere betrekkingen, mannen van dien geest vinden? Is dit ook niet zóó met den raad van State gelegen? Is daar ook niet bijna het volle getal met denzelfden geest bezielde? Wat zijn onze Kamers? Van de eerste Kamer is het niet noodig te spreken; maar van de andere, die geacht moet worden het Nederlandsche volk te vertegenwoordigen? En, ja, wat vertegenwoordigt zij grootendeels anders dan de overheerschende oligarchie, die niets minder dan den wil der natie uitdrukt? Zetelen ook niet dáár de mannen der *volharding* op den weg van *ongrondwettigheid*? In één woord, zult gij niet bijna in alle administratiën zoowel *algemeene* als *provinciale*, de mannen van verouderde begrippen vinden, die er dubbel

belang bij hebben, (het de tegenwoordig God dank wankelende, staat van Zaken blijft voortduren). Zij hebben er belang bij in hun godsdienstig vooroordeel, om hunne onverdraagzaamheid op de Katholijken te kunnen botvieren met hunne de grondwettige vrijheden te onthouden; zij hebben er belang bij in het *materieele*, om voor zich zelve, en hunne kinderen, en familiën, en vrienden al de rijk bezoldigde posten, en eeraambten, en titels, en alles wat maar schijn geeft van voordeel en aanzien te bemagtigen, en te behouden, er moge dan van het land komen, wat er wil. -- En ziedaar dan nu, wat onze tegenpartij is, en tevens wat zij bedoelt: te wippen, eene grondwet, die alleen dienen mag, tot *wettiging* van *ongrondwettigheid*, geene verbeteringen, integendeel voortduring van al het verouderde; en vooral geene bezuinigingen. Nu dit laatste is bijzonder natuurlijk; want bezuiniging zoude hen juist zooveel bezwaren, als zij de natie verlichten moet.

Het zal na dit alles geene verwondering kunnen baren, dat de pogingen, welke Z. M. met nog eenige anderen ten goede aanwendt, tot nu toe niet het gewenschte gevolg hebben. Dit hebben wij alléén aan de kuiperijen dier partij te danken, die natuurlijk uit zucht van zelfbehoud, alles dwarsboomen moet, wat naar grondwettigheid leidt; dewijl de eerste stap naar het *grondwettige*, ook de eerste trap van haar verval zijn moet. Zij voelt dit; en spant daarom op dit oogenblik alle krachten in, waarover zij te beschikken heeft.

Dagbladen, wel is waar, heeft zij niet meer ter harer beschikking; en dit is het duidelijkste bewijs van hare impopulariteit. De *Avondbode* is de laatste harer organen geweest, welke sinds lang reeds, en slechts naar een kort bestaan aan de gevolgen van inautie, dewijl hij niet gelezen werd, is overleden. Meest al de onafhankelijke dagbladen hebben zich destijds gehaast, om dit Nederduitsch orgaan der heerschende partij plegtig ter uitvaart te begeleiden.

Sinds heeft men het niet weer gewaagt eenen opvolger van den *Avondbode* in de wereld te brengen; zoo zeer is men overtuigd, dat de poging mislukken zou. Maar wat nog meer getuigt, hoezeer die partij gevoelt, bij het publiek in misachting vervallen te zijn, is, dat zij in haren hope

loozen staat, vermeent heeft tot zulke uitersten te moeten komen, welke woonlijk de rust van het land bedreigen zouden, indien de natie voor het grootste gevaar niet te verlicht was, om zich door hen te laten verschalken. Men heeft godsdienstijver te baat genomen. Men heeft eene *zuiver politieke*, en *grondwettige* zaak overgebracht op het gebied der *godsdienst*; men heeft de driften gaande gemaakt, en zeker wel de gevaarlijkste van alle driften, de *godsdiensthaat*. Zij, de menners, de opruiers van dien toemloozen volksdrift, mogen hunne schandige kuiperijen voor God en den staat verantwoorden, want het heeft aan hun niet gelegen, indien het niet tot gewelddadigheden gekomen is. Dit hebben wij alléén aan het gezond verstand, en de zich meer en meer verspreidende verlichting en bezadigheid, en verdraagzaamheid van de keru der natie te danken gehad.

Overigens schijnen die pamphletschrijvers de laagheid hunner handelwijze zelf gevoeld te hebben. Zij hebben het ten minste geraden geoordeeld, zich achter de scherm van *anoniem* te moeten verschuilen. Maar ook dat anoniem gaf hen zoo het scheen, de handen vrijer, om zich alles te veroorlooven, wat hun de laakbaarste onverdraagzaamheid ingaf. Hebben zij zich zelfs niet verstout, bedreigingen te doen hooren, welke niets minder dan eerbiedig waren voor het geëerde Hoofd van den Staat? En wat waarlijk bevreemding baren moet, dat alles geschiedde *ongestraft*. Zekerlijk wij zullen de gerechtigheid niet inroepen om de vrijheid der drukpers te doen belemmeren; maar wanneer wij *den Tolk der Vrijheid* geregteijk zien vervolgen, voor schriften, die minder hoon, minder opwekking tot oproer, dan die pamphletten, bevatteden; dan mogen wij waarlijk wel vragen, wat toch de rede mogt wèzen, waarom aan *dezen alles ongestraft* veroorloofd was? Zou misschien *de vrees* belet hebben *dezen* te doen, wat men den *Tolk* deed? Maar wij zijn niet gewoon den Minister van Justitie voor de politieke opinie te zien terug deinzen, en het moet derhalve Zijne Excellentie niet verwonderen, indien ons zijne *werkeloosheid* ten deze, rijpelijk stof tot overweging geeft.

(Het Vervolg hierna.)

KERKELIJKE STAAT.

ROME 11 Januarij.

De zwavelkwestie van Sicilie is gelukkig geëindigd, de ridder de Lardes, die door het Fransch gouvernement naar Napels gezonden was om deze zaak te behandelen, is sedert eenige dagen te Rome aangekomen, waar hij in 1839 met het bestuur van de zaken der Fransche ambassade belast was.

De Heer de Lardes is gisteren naar Parijs vertrokken, van waar hij zich naar Buenos-Ayres, als afgezant, zal begeven.

VEREENIGDE STATEN.

Op den 15 December had het vertrek plaats van de Heeren Baron, Vicarius Generaal van Philadelphia, en Kelly, priester van het diocees van New-York, naar de missie van Liberia op de kust van Afrika. Deze waardige geestelijken hadden zich op eene edelmoedige wijze aan hunne Bisschoppen aangeboden, op het verzoek het welk de Prelaten aan de geestelijkheid hadden gedaan, volgens het verlangen der Congregatie van de Propaganda.

TURKIJE.

CONSTANTINOPEL 5 Januarij. Rifa-Pacha is ziek; men vooronderstelt, dat hij vergeven is, maar dat hem slechts eene geringe hoeveelheid vergift is toegediend geworden.

Er is eene jagade uitgevaardigd, waarbij het aan de Rajas verboden wordt den Turkschen tulband te dragen, en hen een bijvo. der hoofdeksel voorgeschreven wordt, waardoor zij van de Muselmannen zullen te onderscheiden zijn.

— Uit Alexandrie heeft men de tijding ontvangen, dat Méhémet-Ali het getal van zijne troepen op 20,000 man verminderd heeft, en dat hij verscheidene oorlogschepen heeft doen ontwapenen om in den handel te gebruiken.

De Pacha schijnt besloten te hebben zich met moete op de vorderingen van den landbouw, koophandel en nijverheid toe te leggen ten einde langzamerhand de schuld van omstreeks 70 miljoen gulden, waaronder Egypte gebukt gaat, te verminderen.

— De Grieksche kwestie schijnt te rusten, de land en zee uitrustingen worden opgeschort of ten minste met minder spoed voortgezet. Het Grieksch gouvernement schijnt van de noodzakelijkheid overtuigd te zijn geweest, om de grieven der Turken te herstellen. —

DUITSCHLAND.

Men meldt uit Weenen aan de *Gazette de la Haute Allemagne*:

De jonge Prins Leopold, die met zijnen vader Ferdinand van Saxon-Coburg naar Londen vertrokken is, legt zich sedert zes maanden met den grootsten ijver op de studie der spaansche taal toe, en men duidt hem reeds aan als de mededinger van den zoon van den Infant, François de Paula. Het zou kunnen gebeuren dat hij op den Spaanschen Troon gekozen werd, even als andere leden van de familie Coburg tot de Engelsche, Belgische en Portugaesche troonen zijn geroepen geworden. Prins Leopold is een groot en schoon jongeling.

ZWITSERLAND.

Men leest in de *Phare du Léman*:

In de laatste dagen verspreidde zich een gerucht, voor welks echtheid wij echter niet instaan. Het klooster van den grooten St. Bernardsberg zou volgens dit gerucht des nachts door 14 roovers zijn aangevallen. De Paters zouden zich moedig verdedigd en hunne honden losgelaten hebben, die vijf hunner aanvallers doodden. Zij zelve zouden het verlies van hunnen Prior, drie bedienden en verscheidene honden te betreuren hebben.

ENGELAND.

LONDEN, 27 Januarij. De Koning van Pruisen heeft heden een uitstapje naar deze stad gedaan, en de vreemde gezanten en andere aanzienlijke families ontvangen.

De stedelijke raad heeft Z. M. een adres aangeboden, waarin de wensch werd uitgedrukt, dat 's Konings bezoek de banden tusschen Engeland en Pruisen, welke innige vereeniging ook in het Protestantsch belang zoo wenschelijk was, nog naauwer moogt toehalen. In 's Konings antwoord word gezegd, dat de betrekkingen tusschen de beide rijken zoo belangrijk waren, « voor de » handhaving en ontwikkeling van al de zegeningen » des vredes en voor de bevordering der beschaving, » die op Christelijke godsvrucht en deugd berust. »

Bij het vertrek uit Londen heeft Z. M. Hampton-Court (vroeger de verblijfplaats van Willem III.) bezocht en daar met belangstelling de cartons van Rafaël, en een kabinetstuk van Gerard Dow, alsmede vele andere kunstschaten, die aldaar bewaard worden, bezigtigd. Den 30. zou de Koning de godsdienstoefening in de St. Pauluskerk te Londen bijwonen, onder het gehoor des Aartsbisschops van Canterbury. Den 31sten zou Z. M. aan een gastmaal bij den Hertog van Sutherland, den 1sten Februarij bij den Hertog van Wellington en den 2den bij den Hertog van Cambridge, deel nemen. Daarna zou de Koning zich naar Dover begeven om zich in te schepen. Indien deze berigten gegrond zijn, zal Z. M. bij de plegtige parlementsopening op den 3 Februarij niet tegenwoordig zijn.

— WINDSOR 26 Januarij. De Hertog van Wellington heeft aan het 7e regiment Schotten een nieuw Vaandel uitgereikt. Deze plegtigheid heeft heden morgen ten elf ure op het groote plein van het kasteel plaats gehad.

— Omstreeks 4 ure, bezocht de Koning van Pruisen

met zijn gevolg het Collegie Etom. - H. M. de Koningin en Prins Albert hebben dezen morgen op het terras gewandeld. De Prins van Wallis en de Koninklijke Prinsen genieten den besten welstand. De koninklijke tafel zal heden middag uit 51 couverts bestaan.

— De Koning van Pruisen zal, verzeld van den Graaf d'Harwick en de voornaamste van zijn gevolg, morgen naar Londen terugkeeren, om eenige gebouwen te bezichtigen.

Men gelooft, dat er bij de Hertog van Sussex heden avond een groot banket ter eere van Z. M. en zijn gevolg zal plaats hebben.

SPANJE.

MADRID 20 Januarij. De discussie van het adres is in de kamer der gedeputeerden begonnen: De Heeren Munos Bueno en de Las Navas hebben het ministerie hevig aangevallen, de Heer Gonzalez heeft geen tijd genoeg overig gehad om de regtvaardiging van het kabinet te ontvouwen. Onze correspondent twijfelt niet of het ministerie zal in deze discussie het eerste zamenstel van het ontwerp van adres laten doorgaan. Maar er bestaat nog niets van eene wijziging in het kabinet, zoo als men gezegd had.

(*Journ. de Bruxelles*.)

— Eene bijzondere correspondentie in de *Commerce-Belge* bevat de volgende tijdingen:

MADRID 23 Januarij. Naarmate de debatten over het adres in de kamer der gedeputeerden tot haar besluit naderen, begint zich de opinie te bevestigen, dat het tusschen het ministerie en de meerderheid niet mogelijk is eene overeenkomst te treffen. De stemming der kamer zal waarschijnlijk deze opinie wel bevestigen. Van eenen anderen kant bestaat er tusschen de leden van het kabinet en den regent een onbepaald vertrouwen, het is moeilijk te gelooven, dat Espartero het ministerie aan de oppositie zal opofferen. De Heer Gonzalez, president van den raad, begaf zich naar de tribune; hij heeft bijna alleen al de mogelijkheid der discussie bestreden; zijne kalme staatkunde en zijne koude Logica hebben meer dan eens de oppositie doen wankelen.

Er bestaat eene maatregel, kortelings door het kabinet aangenomen en door hetzelfde aan de Cortes aangeboden, welke aan hetzelfde, volgens den geest der menigte, meer noodzaak toebragen, dan de grootste neerlaag van het parlement. De Minister van Justitie heeft een wetsontwerp opgesteld, hetwelk eene soort van openlijke vijandschap tusschen het hof van Rome en het hof van Madrid ten doel had. Dit ontwerp is van dien aard, dat het iedereen verontrust. De Bisschoppen zullen niet ligt aan hun verzoek voldoen.

Men zegt zelfs, dat de Aartsbisschop van Toledo, die echter eene liberale opinie heeft, reeds tegen dat ontwerp protesteert, hetwelk waarschijnlijk door de Kamer niet goedgekeurd zal worden, en hij heeft bedreigd het land te verlaten, indien men hem wilde noodzaken, dat hij in vijandschap met het hof van Rome kwam. Het omgelijk van den Minister van Justitie bestaat daarin, dat hij door zijne eigene magt teedere en moeilijke vragen heeft willen beslissen, welke juist de stof moesten uitmaken tot eene onderhandeling tusschen de beide hoven. —

FRANKRIJK.

In de zitting van den 28 Januarij, waarvan in het kort in ons vorig nummer is gehandeld, heeft de heer Martin (du Nord) minister van Justitie het woord opgenomen om de beschuldigingen van den Heer Billault te wederleggen. Men heeft gezegd, zeide hij, dat wij binnenlandsch eene verzoenende politiek behoorden te volgen; welnu: ik erken, dat wij nooit trachten zullen ons de factien welgevallig te maken.

In 't Centrum. Zeer goed!

Aan de linkerzijde. Wij ook niet!

Heer Martin (du Nord). Wij hebben hen bestreden en zullen die blijven bestrijden. En wat verwijt kan men ons omtrent de nationale garden doen. Alle maatregelen die wij genomen hebben zijn conform aan de wet.

Wat de drukpers aangaat, men heeft mijne circulaire geheeld, die ik aan den procureur generaal gezonden heb. Ik zal die voorlezen, om de kamer te laten oordeeten, of ik niet in mijn regt ben. Men heeft gezegd, dat men verkeerd handelde met de overtredingen der drukpers tot de kamers der pair over te brengen, maar het Charter heeft het zoo gewild. — De Minister wordt ieder oogenblik, ondanks de interpellatiën van den President, door de linkerzijde

in zijne rede gestoord. Hij eindigt met zich te beklagen, dat de Heer Billault niets gespaard heeft, dat hij alles omver schijnt te willen stooten, en het Charter zelf heeft aangerand.

De Heer Isambert. De Minister heeft daar eene theorie opengelegd, welke de Jury omverwerpt: want der regering komt niet het regt toe om de Jurij te vormen.

Ik kom tot de zaak, die mij eigenlijk op de tribune voert. De Heer Billault heeft gezegd, dat de ik een brief heb gezien van den Procureur Generaal van Riom, die inhield: dat indien men het vonnis over de zaak van Toulouse wist te vertragen tot 1842, het Gouvernement verzekerde, dat de Jury alsdan zoo zoude zijn zamengesteld, dat eene veroordeeling genoegzaam zeker was. De Zegelbewaarder zegt dit stuk niet te kennen; ik ben verzekerd dat hij er van weet. (opschudding) Ik zelf heb dat officieel stuk gelezen.

De Heer Martin (du Nord) Ik heb geene instructien gegeven (geroep aan de linkerzijde). Het kan gebeuren, dat ik mij niet alle brieven herinner, die mij worden toegezonden, maar ik moet toch weten, of ik al of niet geschreven heb; nu, ik heb noch aan den prefect, noch aan den Procureur Generaal geschreven. Er blijft dus niets van die beschuldiging over; en het spijt mij dat een magistraat die op de tribune heeft opgeworpen.

De Heer Isambert. De Zegelbewaarder heeft zoo aanstonds het woord *calomnie* gebruikt, indien het woord op mij moet worden toegepast, is dit niet gegrond, want ik heb het stuk met eigen oogen gezien, en stel den Minister verantwoordelijk, voor de maatregelen, die het voorschreef.

De Heer Martin (du Nord) Ik heb het woord *calomnie* gebruikt, en ik herroep dat woord niet, want een daadzaak aan te voeren zonder bewijs, is *calomnie*.

De Heer Barrot beklagt zich, dat het ministerie de Jury vervalscht, de Heeren Hebert en Duchatel bestrijden zulks; onder anderen zegt deze laatste: dat de administratie niet ophoudt haren pligt te doen, en dat haar werk reeds met al te veel moeijelijkheden gepaard gaat, al is het dat men haar niet komt belemmeren, en daadzaken aanwrijven, waaraan zij geen deel heeft. Is het te verwonderen, dat bij het ontstaan van munitierijen en herhaalde aanslagen, de Minister van justitie eene circulaire schrijft, om gestrengheid aan te bevelen? Is het te verwonderen, dat wij maatregelen nemen om de orde te herstellen? Dit is onze pligt, en ik geloof, dat zij die er zooveel vuur bijzetten, om ons aan te vallen, beter zouden doen, een weinig meer ijver aan te wenden, om de wanorde te smoren, die het land verontrust. (Goedkeuring)

De president brengt op verzoek der meerderheid, het eerste gedeelte der 9^e § in omvraag, dat wordt aangenomen.

In de zitting van den 29 Januarij, is het tweede gedeelte van de 9 § aan de orde van den dag. De Heer Charamaule heeft een amendement voor dat gedeelte der § voorgesteld, hetwelk hij onder het aanhoudend gepraat der Kamer tracht te ontwikkelen. Hij verklaart, dat het hem noodzakelijk voorkomt, dat er een geregteijk onderzoek worde gedaan, om te weten wat er van de zaak zij, die daags te voren op de tribune verhandeld is.

De Heer Martin (du Nord) Sinds de zitting van gisteren, heb ik naar de zaak onderzoek gedaan. (stille) Welnu, ik kom van daag den Heer Isambert dubbel logenstraffen. (Algemeen geroep, verbazing der linkerzijde). Vooréerst het is niet waar, dat de bewuste brief is voorgesteld in eene zaak, welke bij het hof van Cassatie aanhangig was; vervolgens het is even onwaar, dat die brief zulke woorden bevat, als de Heer Isambert heeft opgegeven, (algemeene beweging). Ik heb beide de personen gesproken, die kennis van de zaak moesten hebben. Zij hebben mij betuigd, dat zij niets wisten van het schrijven van den procureur generaal aan den zegelbewaarder, (teekenen van verlegenheid aan de linkerzijde.) Ik heb derhalve teregt kunnen zeggen, dat ik den Heer Isambert dubbel kan logenstraffen. (in 't centrum, bravo! bravo!)

Werkelijk heeft er een brief van 29 September bestaan; maar die heeft niet in handen van den Heer Isambert kunnen komen, dan op eene wijze, welke hij hier niet zal erkennen, door, ik weet niet welke schending van vertrouwen. (Spreker wordt elk oogenblik onderbroken.) Ik heb dien brief opgezocht, maar ik mag dien om zekere bijzonderheden, welke de Heer Isambert wel weet, niet voorlezen; maar wat de be-

wuste uitdrukkingen aangaat, zie hier dezelve letterlijk: »de Jurij van 1842 zal eerlijke en vrije regters opleveren, gelijk de wet, die wil, valt daar iets tegen te zeggen? (goed, zeer goed.)

De Heer Isambert, tracht zich te verdedigen, met uitvlugten; maar de Heer Teste wederlegt hem.

Eindelijk wordt het amendement met eene groote meerderheid verworpen, en het 9^e § en de 10^e § aangenomen, zonder verdere discussie.

Tot de stemming van het geheel overgaande, wordt het adres met eene meerderheid van 84 stemmen aangenomen.

— PARIJS 20 Jan. Een jongeling van een dorp uit het arrondissement Briey, verneemt van een kind, dat er zich in de omstreken van het dorp een wolf ophoudt. De jongeling neemt dadelijk zijn geweer, laadt hetzelfde met eenen kogel en begeeft zich naar de aangewezen plaats. Het was reeds duister. De onvoorzigtige jager ziet eenige beweging, legt aan, schiet, en meenende den wolf te raken, treft hij zijnen vader, die juist bezig was eenen strik voor de vossen te spannen. Men zegt dat deze doodelijk gewond is.

(*Courier de la Moselle.*)

— Een driejarig kind van eenen schipper, was in het groote Bassin te Kamerrijk, door een gat, waaruit men water schepte, onder het ijs geschoten; zijn oudste broeder van 13 jaren oud, bemerkte dit, werpt zich door de naauwe opening, en heeft het geluk het kind te grijpen en de opening waar zij beiden doorgegaan waren weder te bereiken; maar hoe moest hij het nu aaleggen, om zijnen kostbaren schat in zekerheid te brengen? Er verliepen ten minste tien minuten eer men hen ter hulpe kwam: eindelijk werd aan dezen moedvollen jongeling eene haak toegestoken, hij houdt zich hieraan vast; en beiden worden gered. De jongste heeft niets geleden, maar de oudste zal welligt het slagtoffer zijner broederliefde worden; eene verkoudheid heeft hem hevig aangetast en stelt zijn leven in gevaar.

— Men schrijft ons uit het diocees van la Rochelle:

De Hemel heeft zich weder gewaardigd in het afgeleopen jaar de standvastige zorgen van Mgr. de Bisschop van la Rochelle te zegenen, door de bekeering der protestanten van zijn diocees. Geholpen door eenige geestelijken, die hem weten te begrijpen en hem trachten na te volgen, heeft de prelaat de troost gehad van 35 bekeeringen sedert de maand Januarij 1841 te zien plaats hebben. —

BELGIE.

— Er bestaan volgens eene opgave, welke de *Moniteur Belge* mede deelt, in de Provincie Antwerpen 4 Zangsocieteiten van 36 *eerste* en *tweede* basstemmen 43 *eerste* en *tweede* tenors, in het geheel van 79 leden; in zuid-Brabant, 5 koren van 64 Bassen, 70 tenors, 2 sopranos, (126 leden); in West-Vlaanderen 3 koren, 29 bassen, 49 tenors, 16 sopranos (94 leden); in Oost-Vlaanderen 29 koren, 255 bassen, 319 tenors, 77 Sopranos, (651 leden); in Henegouwen 12 koren, 87 bassen, 116 tenors, 41 Sopranos, (244 leden); in de Provincie Luik 3 koren, 37 bassen, 43 tenors, (80 leden); in Limburg *geene*; in Luxemburg 2 koren, 13 bassen, 38 tenors, 17 sopranos, (67 leden); in de Provincie Namen *geene*.

Er zijn dus in de zeven Provincien, Antwerpen, Zuid-Brabant, West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen, Henegouwen, Luik en Luxemburg 58 zanggezelschappen bestaande uit 629 *eerste* of *tweede* bas sen, 678 *eerste* of *tweede* tenors, 152 sopranos, makende een geheel uit van 1351 leden.

NEDERLAND.

Het *Organe des Flandres* behelst een schrijven uit 's Gravenhage, dat in verscheidene Belgische couranten is overgenomen. Daarin wordt voorgegeven, dat de Heer van der Horst zijne demissie als Secretaris Adviseur bij de Generale directie van de Kath. Eeredienst daaraan zoude te danken gehad hebben, dat hij meer Mgr. Capaccini, dan wel het Gouvernement zoude hebben in de hand gewerkt. Wij hebben goede redenen om dat berigt in twijfel te trekken. En als deze tijding niet meer grond heeft, dan hetgeen de berigtgever er op laat volgen, dat namelijk gemelde Heer zich aan het hoofd der Redactie van den *Noord-Brabander* gesteld zoude hebben, HETGEEN WIJ FORMEEL ONTKENNEN dan kunnen wij verzekeren, dat die berigtgever zeer slecht is ingeligt.

Z. Excell. de minister van binnenlandsche zaken heeft aan de gewestelijke overheden te kennen gegeven, dat

er meerdere eenvormigheid moge gebragt worden in de voordragten, die, ter vervulling van vacerende posten, aan Z. Excell. worden ingezonden; welke voordragten (behalve wanneer bij periodieke voordragten de aftredende personen op nieuw in aanmerking worden gebragt) van nu voortaan naar een bijzonder vastgesteld model zullen moeten worden ingerigt. Derhalve zijn alle besturen en collegien door het gewestelijk bestuur uitgenoodigd, om, in voorkomende gevallen, het bedoelde model te willen volgen, behoudens de mededeeling van alle zoodanige consideratien, als men vermeenen mogt ter zake dienstig te zijn, bijvoorbeeld, of de kandidaten alle vereischten tot den vacanten post bezitten, en in geen der ternen van uitsluiting der bestaande reglementen vallen, enz., welk een en ander in de kolom van *aanmerkingen* zal kunnen worden opgenomen. Het gewestelijk bestuur heeft tevens te kennen gegeven, dat het aan hetzelfde aangenaam zoude wezen, dat, wanneer de voordragten van dien aard zijn dat dezelve door tusschenkomst van het provinciaal bestuur, aan Z. M. den koning of aan Z. Exc. den minister moeten ingediend worden, dezelve in dubbele expeditie worden opgemaakt, terwijl in de gevallen, waarin de benoeming of begeving aan heeren gedeputeerde staten is overgelaten, eene voordragt in enkele expeditie voldoende zal zijn.

Volgens dat model behoort de staat van voordragt te bevatten: 1°. den naam van den kandidaat; 2°. zijne voluit geschrevene voornamen; 3°. zijnen ouderdom; 4°. geboorteplaats; 5°. godsdienstige gezindheid; 6°. woonplaats; 7°. gehuwd of ongehuwd; 8°. getal kinderen; 9°. burgerlijk beroep (in welke kolom, al de burgerlijke beroepen of bedrijven, zoo wel als de openbare betrekkingen, die de kandidaat bekleedt, behooren vermeld te worden); 10°. vroegere ambtelijke betrekkingen; en 11°. tractement en andere inkomsten, aan den vacanten post verbonden. Geldt het eene algemeene voordragt, dan moet de eerste kolom de vacante voordragt aanwijzen, en moet de voordragt dus dertien kolommen bevatten. Vroegere, aan de dijks-collegien en polderbesturen voorgeschreven modellen, moeten, door het thans vastgestelde nieuwe algemeene model, als vervallen beschouwd worden.

— De *Kölnische Zeitung* behelst een artikel uit 's Gravenhage, van 27 dezer, waarin gemeld wordt, dat naar de geruchten, in genoemde residentie in omloop, de bruidschat van prinses Sophie, de verloofde van den erf-groothertog van Saxon-Weimar, behalve een koninklijk uitzet, drie milioen gulden aan haar geld bedragen zou, terwijl de graaf van Nassau aan zijne kleindochter, die vroeger zeer door hem werd voortgetrokken, nog eene aanzienlijke huwelijksgift zou toevoegen.

— Uit Rotterdam meldt men, dat zich den 27 dezer des morgens, aan het kassiers-kantoor der heeren R. Mees en Zonen, aldaar, een onbekend persoon heeft aangemeld, die voor ongeveer f 300, welke hij bij zich had, bankbiljetten wenschte in te wisselen. Daar echter het geld sporen van zeer versche afsnoeiing scheen te dragen, werd er zwaarigheid gemaakt in het inwilligen van zijn verlangen, en hem gevraagd, waar hij het geld ontvangen had, waarop hij zeide den naam van den koopman niet te weten. Een der bedienden werd hem toen medegegeven, maar hij bleef niet de aanwijzing in gebreke, en zoo is, door den samenloop van omstandigheden, zijne arrestatie veroorzaakt.

Over de voorgewende heerschzucht van den Paus van Rome, van de Katholieke geestelijkheid en de Jesuiten in Nederland.

(MEDEGEDEELD.)

IV.

Edoch, welke is de hoofdmislaad der Katholieke Geestelijkheid in ons land? Deze is (niets meer of minder) het duidelijk pogen dier Geestelijkheid naar een' ganschen ommekeer onzer staatsinrigtingen: *opdat zij, met het roer des maatschappelijken levens in handen, als bestuurders van het schip van Staat, alles regeren, en, wanneer het gelukte, de middeleeuwen bij ons geheel terugkeeren* (Kerkb. N°. 7. bl. 25). — Da'schrikkelijk! Maar welk bewijs daarvoor? uit den mond des *Kerkboden* zelve; 't is gelijk in zulke zwaarwigtige beschuldigin-

taamt! Men lette op de omwenteling in België (dit zijn des *Boden* eigene woorden ter aangehaalde plaatse), welke daar de Geestelijkheid heeft tot stand gebracht! — Ziedaar het onfeilbaar bewijs! zoo! is dat alles? — Wel, is dat niet genoeg? — Maar, Mijnheer de *Kerkbode*, met uw welnemen, die gewichtige volzin komt mij wat duister voor: hoe moet ik het verstaan? Is de omwenteling in België door Geestelijkheid, of de Geestelijkheid door de omwenteling tot stand gebracht? Eene kleine uitlegging, als ik u mag verzoeken. Gij zijt een *Ignorantijn*, alle beide, zoo als gij wilt. Nu dan, Mijnheer de *Kerkbode*, éene onloochenbare daadzaak of één ander *deugdelijk* bewijs, als 't u belieft, waaruit klaar blijken zal, dat de omwenteling in België door de Geestelijkheid is tot stand gebracht. Want ik heb dit verwijt wel meer door uwe *consorten* hooren uitkramen, maar nog nooit op eenigen grond gestaafd gezien. — Hoe! gij gelooft den Paus van Rome; en gij gelooft mij niet op mijn woord, die de trouwe *Evangelische Bode* van zoo vele Protestantische Pausen in Nederland ben, die niets anders spreekt dan *zuiver Evangelie!* Gij zijt wel *inconsequent*. Ik zeg het u, dit moet u genoeg zijn: andere bewijzen geef ik u niet. — Dit is ook gevaarzaam, Mijnheer de *Kerkbode!* En daar gij niet verkiest die zaak dieper in te treden, zult gij mij (*met de Katholieke Nederlandsche Stemmen*, van 18 December 1841) ook verschoonen, dat ik die teedere snaar niet verder aanroer, om niet genoodzaakt te zijn, geheel andere oorzaken der Belgische omwenteling, uit onwederlegbare oorkonden geput, in 't midden te brengen.

Doch één ding kan ik niet voorbij. Gij, Mijnheer de *Kerkbode*, wilt het doen doorgaan, dat de Noord-Nederlandsche Katholieke Geestelijkheid, als juist dezelfde zijnde met die van België, tijdens de gemelde omwenteling, eene nieuwe omwenteling in ons nieuw gevestigd Rijk beoogt. Anders toch zoude uw bang maken met de Belgische omwenteling, naar uw voorgewen door de Belgische Geestelijkheid bewerkt, thans nergens toe dienen.

Ziehier dan uwe redenering:

De omwenteling in België, is door de Katholieke Geestelijkheid daar tot stand gebracht;

Nu, de Katholieke Geestelijkheid van Noord-Nederland is thans juist dezelfde, als die van België destijds was; dus tracht de Katholieke Geestelijkheid van Noord-Nederland ook thans eene omwenteling in ons Rijk tot stand te brengen.

Laat ons dezen uwen *Syllogismus* een oogenblik naciijferen. Het is een aangenomen regel in de *logica*, dat de *conclusio* of het besluit nooit meer zekerheid kon in hebben, dan in de *praemissae* of voorafgegane stellingen vervat is. Wat er van uwe eerste praemissa zij, hebben wij bereids gezegd: wij houden ze minstens voor *onzeker*, ja *valsch*, zoolang gij ons dezelve niet op eene onwrikbare wijze zult betoogd hebben.

Nevens uwe tweede praemissa, welke overigens niets kwaads meer voor onze Katholieke Geestelijkheid insluit, en waarover deze zich niet behoeft te schamen, plaats ik ten overvloede dezen tegenhanger, die, geloof ik, naar uwe zienswijze, volkomen gelijkt. *De kooplieden van Antwerpen zijn juist dezelfde als die van Amsterdam en Rotterdam.*

En nu de conclusio? Ik voor mij, ik beken het, ik zou er uit zulke praemissae geene weten te trekken. Uw besluit zeker, Mijnheer de *Kerkbode*, gaat zoo mank, dat het al aanstonds in duigen valt. En wilt gij nader toetsen, wat gij van uwe Conclusio te denken hebbet? Ik geloof, dat gij in uwe *Afreis-Stad*, *Amsterdam*, nog wel Heeren zult kunnen aantreffen, die u zeggen zullen, hoe miltziek de Katholieke Geestelijken b. v. in *Noord-Brabant* zijn, bij welke die Heeren, zoo vele jaren, de gulste gastvrijheid, den vriendschappelijksten omgang genoten hebben. Ja, Mijnheer de *Kerkbode*, tot alle geruststelling verwijs ik u naar 's *Gravenhage*, waar gij, volgens ik gis, wel medearbeiders hebben zult. Laat deze Redacteuren aan onzen waarheidlievendenden Koning vragen, wat Hoogstdezelve over de inwoners van *Noord-Brabant*; bijna uitsluitend Katholiek zijn, en, met name, derzelver Geestelijkheid denkt? De goede vorst antwoorden, gelijk hij zoo dikwerf op de innigste wijze betuigd heeft: » Dat hij, als veldmaarschalk, juist in die Provincie de belangrijkste dagen zijns levens gesleten heeft; dat de geest der bevolking uitmuntend is: dat hij

» daar, met ware zelfvoldoening, de menigvuldige » betuigingen van onderwerping en verknochtheid aan » zijnen Doorluchtigen Persoon en de regering, door » de onuitsprekelijkste daadzaken bevestigd, en inzon- » derheid de laatste hartelijke dank- en afscheids- » woorden der gezamenlijke Katholieke Kerkvoogden, » vóór Hoogstdezelfs vertrek van Tilburg, met blijde » aandoening ontvangen heeft." — Deze of dergelijke zal de taal des Konings wezen, Mijnheer de *Kerkbode*. En zoo ik hier bij *roorkeur* de Provincie Noord-Brabant op het tooneel laat treden, is dit, omdat gij het bij *voorkeur* op deze *Katholieke Provincie* schijnt gemunt te hebben. Het zoude anders niet moeilijk wezen te toonen, dat overal in ons Rijk de Katholieke Geestelijkheid met den zelfden geest beziel is. En ik geloof, Mijnheer de *Kerkbode*, dat gij hiervan weldra nog tastbare proeven zult hebben.

De ondergeteekende Dames, welke zich met de plaats gehad hebbende Loterij, ten behoeve van den Algemeenen Armen alhier, hebben belast, achten zich verplicht, bij deze openlijk hunne erkentenis te betuigen, voor de welwillende medewerking, welke zij in hunne onderneming mogten ondervinden; en wel in de eerste plaats aan hen, die met zooveel bereidwilligheid als smaak, de voorwerpen dier Loterij hebben te zamen gebracht, waaronder de bezoekers der tentoonstelling, zoo gaarne opmerkten de Geschenken van H. M. de Koningin en van HH. KK. HH. Mevr. de Prinses van Oranje en Mevr. de Prinses Sophia der Nederlanden, als zoo vele bewijzen, dat het Koninklijk Huis nimmer aan eenige weldaad vreemd blijft. De deelneming was aanzienlijk, gelijk zij die van de weldadigheid hunner stadgenooten verwachtten. Bij alle autoriteiten vonden zij daadwerkelijke belangstelling, bereidvaardigheid en ondersteuning, bij bedienden en ambachtslieden prijzenswaardige redelijkheid.

De Kastelein der Sociëit Casino, die slechts eene zeer geringe schadeoosstelling begeerde, verleende zijne diensten met die voorkomendheid welke hem eigen is, en hem meer en meer begunstiging doet verdienen en zal doen verwerven; terwijl eindelijk HH. uitgevers van het Dagblad de Noord-Brabander en van het Provinciaal Dagblad, door het gratis plaatsen der onderscheidene aankondigingen, den armen een aanzienlijk offer hebben gebracht.

Hadden de ondergeteekenden het voorregt bij de uitvoering van hun plan, zich in de algemeene bedoeling niet geheel te vergissen, zij hopen ook in de bestemming welke aan de zamengebrachte gelden gegeven is, in den geest der weldadige deelnemers te hebben gehandeld en bieden hun bij deze hunne verantwoording aan:

Ontvangst voor 1707 loten ad f 1,00.	f 1707,00.
Bedrag der Entrée gelden bij de tentoonstelling.	f 134,26.
Een geschenk in geld.	f 10,00.
	f 1851,26.
Uitgaaf aan den algem. armen f 800,00. (Orthen daaronder begrepen.)	
Aan den huisarmen (insgelijks met in begrip van Orthen) aan HH. Armverzorgers in de verschillende wijken ter hand gesteld.	f 849,00.
Aan den Israëlitischen armen.	f 40,00.
Aan drukloon van loten en nummers, aan bedienden, de weeskinderen en andere kleine onkosten.	f 85,40. f 1774,40.
	R est in kasse. f 76,86.

Welke restant som ter beschikking van het Collegie van Regenten over de Godshuizen alhier zal worden gesteld, van welk een en ander een uitvoerig verslag met de daartoe behoorende kwitantien en bescheiden is ingezonden aan den Heere Staatsraad Gouverneur deze provincie, en is het Proces verbaal der verloting aan HH. Burgemeesters en Wethouders dezer stad ter hand gesteld, om in het stedelijk archief te worden gedeponeerd.

's Bosch den 1 Febr. 1842.

Th. van Meeuwen geb. Cuenen.
De Bergh geb. van Th. Hannes.
Baronn. van Hugenpoth geb. van Hugenpoth.
C. Versfell geb. Wierdsma.

ADVERTENTIEN.

HANOVER OF ZINKENSNUIF.

van de *K R V E N* ls. *LEON*, te 's *HAGE*.

Deze zoo zeer alom gezocht wordende Snuif, van eene aangename gear, waarvan de bestanddeelen, zoo bij het Ministerie van Binnenlandse zaken, als bij de Provinciale Geneeskundige Commissie te 's Hage, bekend zijn, en welke Snuif daarenboven door de bevoegde Autoriteit te Kleef is onderzocht en goedgekeurd, overtreft zoo verre het doel van alle andere Snuiven, namelijk DE OPLOSSING VAN VERSTOPPINGEN IN HET HOOFD, dat dezelve met regt tot dagelijksch en algemeen gebruik, kan worden aanbevolen.

Gemelde Snuif is thans, beha ve bij de Vervaardigers te 's Hage, bij hunne Correspondenten in de voornaamste Steden van ons Land, à 40 cents in een pakje van 1 Ned. Ons, à 20 cents in een pakje van een half Ned. Ons, en in vele Winkel ook bij het Lood, verkrijgbaar gesteld als zijnde voor NOORD-BRABAND: 's Bosch, de Heeren *E. Lion en Zonen*, boekhandelaars; te Bergenpzoom *J. C. Verkouteren*, boekhandelaar; Breda, de *Wed. H. van Doorn*; Geerttruidenberg, *G. C. Hooft*; Gemert, *J. Haest*; Heusden, *L. Veerman*; Liempde, *E. van de Sande*; Oss, *J. J. de Louw*; Tilburg, *A. van der Voort*; Uden, *P. N. Verhoeven*; Waalwijk, *J. van der Lee*; en Zevenbergen, *J. van Steen*.

Voor GELDERLAND: Arnhem, *A. G. Knaasen*; Bommel, *J. H. Mysberg*; Doesburg, *D. en H. Wimerink*; Harderwijk, *Uitenhage*; Kuilenburg, *W. Hudius*; Nijmegen, de *Wed. Herwyer*; Nijkerk, *A. van der Flier Adr*; Rheenen, *van Ingen*; Wageningen, *H. Meyer*; alle handelaren in Tabak en Snuif; Thiel, *C. Campagne*; en Zutphen, *J. C. Oeffeman*, boekhandelaar.

Ter voorkoming van alle misleiding, worden de gebruikers dezer Snuif verzocht, zoo op het adres van de Vervaardigers op ieder pakje te lezen, als op dat der Correspondenten te letten, daar gemelde Snuif wordt nagemaakt in pakjes van genoegzaam denzelfden vorm gestlagen en met dezelfde kleur van papier omplakt.

De Notaris *D E B E R G H*, te *SHERTOGENBOSCH* zal op het *Landgoed Steenwijk*, aan den Straatweg te *Vught*, op Woensdag den 9 Februarij 1842, des morgens ten 9 ure verkoopen:

Vier zeer goede *WERKPAARDEN*, waarvan drie zesjarig, twee extra schoone 2 en 3 jarige *PAARDEN* van Engelsch Ras, tien dragende en gevende *MELKKOETJEN*, een Hollandsche *STIER*: twintig dragende meest Hollandsche *VAARSEN*; tien jonge *OSSEN*; tien jonge *KALVEREN*, zes dragende en andere *VARKENS*, twee moderne Brabandsche *KARRETJES*; een *HUIFKAR* met *BANK* en *KUSSENS*, een zware *VRACHTKAR*, geschikt tot vervoer van 7000 Ned. Ponden, een zware *MISTKAR*, twee zware *HOOGKARREN*, vier *AARDKARREN*, een *HITTENKARRETJE*, een *HAVERPLOEG* met toebehooren, *IJeren* en andere *EEDEN*, *PAARDEN*- en *OSSENTUIGEN*, een *PAARDENKARMOLEN*, een *BOTERSTAND*, *ROOMTONNEN*, *EMMERS*, *IJeren KOEBEUGELS*, *KOE*- en *VARKENSBAKKEN*, *KOPER* en *TIN* en hetgeen verder tot eene uitgebreide en complete *Boerderij* en *Melkerij* behoort; voorts 25,000 Ned. Ponden best goed gewonen *KOE* en *PAARDEN-HOOL*, eene zeer groote partij zoo zeeuwse als *Rode AARDAPPELEN* en *Witbloemers*, wijders eene menigte andere voorwerpen, al hetwelk op *Steenwijk* voornoemd, van af Zondag den 6 Februarij, dagelijks te zien zal zijn.

Op *Crediet* tot 1°. October 1842, doch onder uitdrukkelijke bepaling, dat de Koopers tot zekerheid der betaling, zullen moeten stellen, twee goeude en als zoodanig bij den Notaris *D E B E R G H* bekend staande *Borgen*.

Ouders of voogden genege n hun Zoon of Pnpil geplaatst te zien als *L E E R L I N G* met *K O S T* en *I N W O N I N G*, in eene voorname *B I E R B R O U W E R I J* en *M O U T E R I J*, biedt zich de gelegenheid aan, voor een Jongeling uit een fatsoenlijken stand en niet beneden de 18 Jaren, van de Roomsche Katholieke Godsdienst, om zich in het vak te kunnen oefenen.

Adres onder Letter *B, S*, bij den Uitgever dezes. Brieven *Franco*.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Maandag 31 Januarij 4¹ Ure.
W. S. 2¹/₂ pCt. 51; Dito 5¹/₂ pCt. 100¹/₂; Kanabj/25
Handelm. 157¹/₂; Synd. 4¹/₂ pCt. 91¹/₂; Dito 3¹/₂ pCt. 76¹/₂
93¹/₂; Ard. 85 p. st. 22, 21¹/₂; Dito Coupon 22¹/₂; Oud
Russen 105¹/₂; Dito 4 pCt. 89¹/₂; Metaliek 106. 6 pCt.
Amer. 68.

Ter drukkerij van *D. A. A. DE ROOIJ* te 's *Bosch*